

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд

на ДЕЯН МИХАЙЛОВ ДИМИТРОВ

на тема:

ЕНЕРГИЙНА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В ЧЕРНОМОРСКИЯ РЕГИОН (ГЕОПОЛИТИЧЕСКИ АСПЕКТИ)

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

от доц. д-р Георги Чанков Георгиев

Представеният дисертационният труд отговаря на формалните изисквания за присъждане на степента доктор по специалност „Международно право и международни отношения”: 196 стр., солидна библиография от статии, официални документи и публикации в средствата за масова информация на български и др. езици. Разработеният в дисертационния труд проблем е актуален и значим предвид новите процеси и тенденции в световната енергетика и тяхното отражение върху енергийната политика на Европейския съюз, в т.ч. в Черноморския регион, което засяга непосредствено България.

На фона на опитите на България да играе ключова роля при доставките и преноса на енергоносители от страните от региона към съюза, съобразяването с изводите в дисертацията било от голяма полза за решаване на практическите задачи пред българската външна политика. От тази гледна точка работата върху решаването на поставените в дисертационния труд проблеми следва да продължи и след момента на неговото публикуване.

Сред **достойнствата** на изследването бих открил основните:

- Амбиция за изследването на предмет и обект, динамични и трудно податливи на анализ поради пряката връзка с политиката, налагаща целесъобразност за сметка на обективност;
- Ясно формулиране на целта, предмета, обекта и задачите на изследването;
- Поставяне на анализа на правилна методична основа;
- Ясна и точна съдържателна структура, отговаряща на заглавието и целите на разработката;
- Обективен анализ на развитието в енергийния сектор, в т.ч. на предизвикателствата пред енергийната политика на ЕС;
- Подробно проследяване на развитието на нормативната основа на енергийната политика на ЕС;
- Подробен преглед на лансираните досега енергийни проекти в региона, с ударение върху интересите и ангажиментите на България;
- Ясен и точен изказ, с премерено използване на научни термини;
- Придържане към правилата на научната етика и самостоятелност при работата, в т.ч. при заявяването на основните приноси;
- Практическа приложимост на резултатите;

Авторефератът вярно и точно отразява дисертационния труд. Приложените към него публикации, са наистина свързани с темата.

Оценки за **приносите** в дисертационния труд:

Принос 1.: *„Представено е цялостно изследване на енергийната политика на Европейския съюз, с което се запълва известна празнота в научно-изследователското пространство.“* (Виж автореферата) – претенцията за принос по наше мнение е защитена убедително;

Принос 2.: *„Представен е комплексен сравнителен анализ, въз основа на който се прави оценка на настъпилите промени в процеса на развитие на общата енергийна политика на ЕС в нейната цялост и в частност енергийните проекти в Черноморския басейн с оглед тяхната динамика и бъдещо развитие.“* (Виж автореферата) - претенцията за принос е защитена частично. Комплексният анализ изисква повече задълбочаване върху геополитическите фактори, имащи отношение към енергийната политика на ЕС и енергийните проекти в Черноморския басейн. Липсва напр. сериозно обяснение за провала на проекта „Бургас – Александропулис“, както не е анализирана в достатъчна степен и ролята на САЩ при изграждането на енергийната политика на ЕС и при лансирането или прекратяването на конкретни енергийни проекти.

Принос 3.: *„Формулирани са изводи и препоръки с оглед преодоляването на съществуващите противоречия и осигуряването на положително бъдещо развитие на енергийната политика на Европейския съюз.“* - претенцията за принос е защитена недостатъчно. Препоръките не са изведени в самостоятелна част и доколкото ги има най-често повтарят препоръки от официални документи.

Принос 4.: *„Дефинират се основните етапи на формиране на енергийната политика на Европейския съюз и е направен обстоен анализ на правната рамка на политиката в изследваната област.“* - претенцията за принос е защитена убедително.

Принос 5.: *„Формулират се различни алтернативи за бъдещото развитие на ЕС, който се нуждае от по-задълбочени черноморски стратегии и по-тясно сътрудничество между страните в региона с цел развитие на икономическия потенциал, ориентиран към устойчива и единна енергийна политика.“* - претенцията за принос не е защитена. Алтернативи за бъдещото развитие на ЕС трудно могат да бъдат изведени от предложения текст.

Към **слабостите**, които са неизбежни при всяка обемна научна разработка, могат да се отнесат следните:

- Тезата не е формулирана ясно, а хипотезите не са изведени самостоятелно.
- Т. «2.1.1. Договор за Енергийна общност в Югоизточна Европа» – половината от съдържанието на точката няма връзка със заглавието.
- Две от подточките на т. „2.3. Завършване на вътрешния енергиен пазар“ нямат отношение към заглавието ѝ.
- Изводи и твърдения не са подкрепени от количествени данни – изграждането на Единен пазар напр. може да бъде потвърдено/оспорено чрез данни за търгувани количества и цени.
- Влиянието на САЩ като първостепенен външен фактор не е изяснено достатъчно, не е наблегнато и на силното политизиране на енергийната тема в последните 4 години.
- Макар и в малко количество, срещат се правописни грешки.

Препоръки:

- Доколкото темата засяга пряко България, би било желателно при популяризирането на работата авторът да доразвие темата от гледна точка на българските интереси и позиции като се излезе от декларативния тон, а се разгледат критично пропуснатите до момента възможности.

Въпрос:

- Може ли отсега да се направи оценка за изпълнението на „План 20–20–20“?

Независимо от горепосочените забележки към работата в заключение бих обобщил, че докторантът ДЕЯН ДИМИТРОВ представя докторат по актуална тема с информационна и аналитична стойност и научно-приложни резултати, отговарящи на изискванията за докторска степен. Гласувам за нейното присъждане.

София, 30.08.2018

Доц. д-р Георги Чанков